

L' agricultura a Riudoms a mitjan segle XIX

La història agrària de Catalunya, i dels Països Catalans en general, està encara en les seves beceroles. En coneixem amb prou feines les línies generals, i encara amb múltiples llacunes, ço que fa que qualsevol aportació per minsa que sigui pugui ser d'utilitat. El desinterès dels professionals i dels afeccionats a les notícies de caire econòmic i social ha estat tradicionalment negligible. Les dades aplegades han pervingut moltes vegades de forma indirecta a través d'històries d'advocacions populars on queden reflectides les secades i altres dissorts agràries quan provoquen rogatives o accions de gràcies. Ofereixo ara uns breus apunts sobre l'agricultura riudomenca a mitjan segle XIX, obtingudes a partir de papers de caire fiscal.

El 1852 Riudoms tenia 3490 habitants i contribuïa a les despeses de l'estat amb 124.720 rals de territorial i 10.356 d'industrial. Això vol dir que a nivell demogràfic i a nivell agrícola ocupava el tercer lloc entre les poblacions del Baix Camp, després de Reus i la Selva, mentre que en l'apartat industrial era la cinquena població situada després de Reus, la Selva, Cambrils i Mont-roig. De totes maneres es destacava considerablement damunt les seves seguidores. Les xifres demostren també, per altra banda, que la riquesa del poble era essencialment rural.

Les notícies agràries concretes referides a la vila són, insisteixo, escasses. A nivell general del Camp cal recordar que és el moment en què es produeix, cap als anys 1840-1850 un canvi profund en els conreus. És el moment de la consolidació i expansió del conreu de l'avellaner, en detriment de la vinya que decau i recula afeixugada pel seguit de plagues i malures que la delmen de forma constant.

La producció de cereals era aleshores, expresada en faneques, la següent:

	1857	1858	1860	1861
blat	200	100	800	300
sègol	40	30	25	25
ordi	2.064	2.000	15.000	3.500
panís	900	400	200	100
civada	---	---	---	---

↳ L'excessiva concentració de les dades de la sèrie, els pocs anys que comprèn i l'absència de notícies dels altres cultius —llegums, hortalisses, vinya, olivera o fruiters— no permet d'extreure'n gaires conclusions, encara que sí una de prou important: la gran oscil·lació de les collites, que havien de fer anar sempre el pagès amb l'ai al cor i l'absolut predomini del conreu de l'ordi que forçava a importar blat per a fer front a les necessitats de subsistència dels riudomencs. L'ordi produït, segons dades del 1861, es repartia d'aquesta manera: de les 3.500 faneques collides, 1000 es destinaven al consum local i la resta, 2.500 faneques, eren engolides pel mercat de Reus que les comercialitzava.

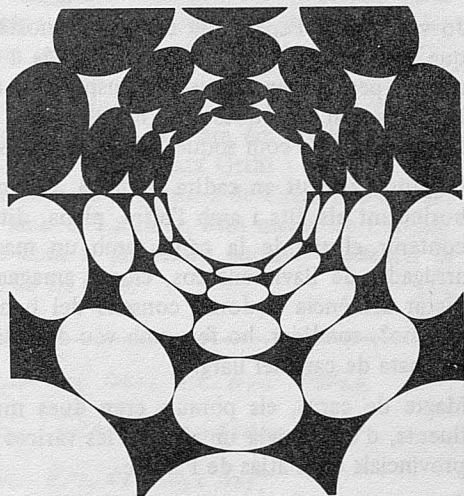
El blat en canvi, deficitari, s'havia de comprar al mercat de Reus. Segons les dades conegudes aquest era el moviment comercial del blat:

	producció	consum	compra
1857	200	12.000	11.800
1861	300	12.000	11.700

L'absència d'una collita notable de blat havia de ser el principal gravamen econòmic de la vila. Falta ara saber d'on sortien els diners que s'invertien en la seva compra i quins eren els productes agrícoles que permetien una bona comercialització i un moviment econòmic capaç de generar beneficis.

Pere ANGUERA

segona mostra d'arts plàstiques

Més de 20 col·laboradors riudomencs
 Capella de Verge Maria
 Obert dissabtes i diumenges